

عنوان مقاله:

نظام مالیاتی و تحولات آن در امپراتوری ساسانی و تأثیرات اجتماعی آن

محل انتشار:

کنفرانس بین المللی اقتصاد مدیریت، روانشناسی (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسندگان:

حمیدرضا جدیدی - عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد محلات

رستم عزیزی - کارشناسی ارشد ایران شناسی گرایش تاریخ، دانشگاه آزاد اسلامی واحد محلات

خلاصه مقاله:

یکی از عمده ترین راه های تأمین نیازهای مالی نظام ساسانی دریافت انواع مالیات بود که عمدتاً صرف مخارج سنگین دربار، تدارک نیازهای مالی قشون، حقوق مستخدمان دولت، سدسازی، پل سازی، ساختن شهر، حفر ترعه و راه سازی می شد و لذا نیاز به برقراری سازمانی مالی را ضرورت می بخشید. مهم ترین درآمد دولتی را مالیات های ارضی خراگ (خراج) و مالیات های شخصی سرانه (گزیت) تشکیل می داده است. با اینکه دریافت مالیات ارضی تابع اصول و مقررات ویژه ای بود اما غالباً مأمورین وصول مالیات دست به اجحافی زدند و همین امر یکی از دلایل مهم نارضایتی عامه مردم در ادوار مختلف بود. قباد، شاه ساسانی به فکر تغییر وضع مالیات برآمد و تا حدی شکل دریافت خراج را منظم کرد و در زمان خسرو انوشیروان مالیات بر اساس مساحت اراضی مزروع وضع شد. مالیات شخصی (سرانه) در سال از صنعتگران، عیسویان و یهودیان ساکن حوزه پادشاهی دریافت می شد. در زمان خسرو انوشیروان شیوه دریافت این مالیات و به خصوص میزان وصول آن تحت ضابطه درآمد. سومین مالیات، سهمی بود که شاه از باغات میوه دریافت میکرد. در تشکیلات مالیاتی نام رئیس مالیات ارضی، واستریوشان سالار بود و آنها چون مأمور دریافت خراج های شخصی از صنعتگرانو تجار هم بوده اند، لقب هوتخش بذ نیز داشته اند. خزانه دار را گنجور می نامیدند. گاهی وصول مالیات ها به تأخیر و تعویق می افتاد و پادشاهان هنگام جلوس بر تخت سلطنت برای جلب قلوب، بقایای مالیات گذشته را می بخشیدند، یا در سال های خشکسالی و قحط سالی مردم را از پرداخت مالیات معاف می داشتند مانند بهرام چهارم و فیروز که چنین کردند. یک رقم عایدات دیگر هم بود که از معادن طلای ارمنستان عاید می شد. عوارض گمرکی نیز از چشمه های دیگر درآمد حکومتی بوده است.

کلمات کلیدی:

ایران، ساسانیان، مالیات، قباد ساسانی، خسرو انوشیروان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/523463>

